

Nr.:14/2023
4. september 2023

Afgangur á viðskiptajöfnuði 7,5 ma.kr. á öðrum fjórðungi 2023 – hrein staða við útlönd jákvæð um 28,8% af VLF

Á öðrum ársfjórðungi 2023 var 7,5 ma.kr. afgangur á viðskiptajöfnuði við útlönd. Það er 19,1 ma.kr. betri niðurstaða en ársfjórðunginn á undan og 45,2 ma.kr. betri en á sama fjórðungi árið 2022. Halli á vöruskiptajöfnuði var 84,1 ma.kr. en 87,7 ma.kr. afgangur á þjónustujöfnuði.¹ Frumþáttatekjur skiluðu 17 ma.kr. afgangi en rekstrarframlög 13,1 ma.kr. halla (tafla 1).

Þetta kemur fram í nýbirtum upplýsingum á vef Seðlabanka Íslands sem sýna bráðabirgðayfirlit yfir greiðslujöfnuð við útlönd á öðrum ársfjórðungi 2023 og erlenda stöðu þjóðarbúsins í lok ársfjórðungsins.²

Tafla 1. Greiðslujöfnuður (ma.kr.)

	<u>2022/2</u>	<u>2022/3</u>	<u>2022/4</u>	<u>2023/1</u>	<u>2023/2</u>
Viðskiptajöfnuður	-37,7	22,7	-24,8	-11,5	7,5
Vöruskiptajöfnuður	-39,4	-69,5	-84,1	-47,2	-84,1
Þjónustujöfnuður	42,5	117,9	28,3	25,5	87,7
Jöfnuður frumþáttatekna	-30,3	-15,0	42,7	22,7	17,0
Rekstrarframlög, nettó	-10,5	-10,7	-11,6	-12,6	-13,1
Jöfnuður fjárframlaga	-0,7	-0,7	-1,2	-1,3	-0,9
Fjármagnsjöfnuður	-59,2	-5,4	51,0	-35,9	-11,1
Bein fjárfesting	-64,1	-119,8	37,3	-10,2	-5,2
Verðbréf	18,8	32,6	178,1	24,8	81,0
Afleiður	2,7	2,3	4,2	-2,8	-2,6
Önnur fjárfesting	-26,8	81,6	-87,9	-25,7	-57,0
Gjaldeyrisforði	10,1	-2,1	-80,6	-22,0	-27,2
Skekkjur og vantalið, nettó	-20,8	-27,4	77,0	-23,0	-17,8

Betri niðurstaða viðskiptajafnaðar miðað við sama ársfjórðung árið 2022 skýrist af hagstæðari niðurstöðu frumþáttatekna sem nemur 47,3 ma.kr. Að mestu leyti skýr-

¹ Sjá á [vef Hagstofunnar](#).

² Sjá töflur um greiðslujöfnuð og erlenda stöðu þjóðarbúsins í talnaefni í Hagtölum á vef Seðlabankans, www.seðlabanki.is

rist það af lakari afkomu fyrirtækja í erlendri eigu sem flokkast undir beina fjárfestingu.³ Aukinn afgangur var af þjónustuviðskiptum sem nemur 45,2 ma.kr. en á móti vegur að halli af vöruviðskiptum jókst um 44,7. Halli af rekstrarframlögum var 2,7 ma.kr. meiri.

Í lok ársfjórðungsins var hrein staða við útlönd jákvæð um 1.158 ma.kr. eða 28,8% af vergri landsframlögu (VLF) og batnaði um 173 ma.kr. eða 4,3% af VLF á fjórðungnum. Erlendar eignir þjóðarbúsins námu 5.193 ma.kr. í lok ársfjórðungsins en skuldir 4.035 ma.kr. Á fjórðungnum versnaði staðan um 11 ma.kr. vegna fjármagnsviðskipta en erlendar eignir lækkuðu um 89 ma.kr. og skuldir um 77 ma.kr. Gengis- og verðbreytingar hækkuðu virði eigna á ársfjórðungnum um 113 ma.kr. en skuldir lækkuðu um 35 ma.kr. og leiddu því til 148 ma.kr. betri hreinnar erlendar stöðu. Gengi krónunnar lækkaði um 0,1% miðað við gengisskráningarvog. Verð á erlendum verðbréfamörkuðum hækkaði um 6% milli fjórðunga en verð á bréfum á innlendum hlutabréfamarkaði lækkaði um 10,4%.

Tafla 2. Breyting á erlendri stöðu þjóðarbúsins á milli ársfjórðunga (ma.kr.)

	Staða í lok 2023/1	Fjármagnsjöfnuður	Gengis- og verðbreytingar	Aðrar breytingar	Staða í lok 2023/2
Erlendar eignir, alls	5.164	-89	113	4	5.193
Bein fjárfesting	870	-68	1	15	818
Verðbréf	2.778	45	116	-7	2.932
Afleiður*	18	-3	2	0	16
Önnur fjárfesting	690	-36	0	-4	650
Gjaldeyrisforði	810	-27	-6	0	776
Erlendar skuldir, alls	4.179	-77	-35	-32	4.035
Bein fjárfesting	1.472	-63	2	-9	1.401
Verðbréf	1.509	-36	-37	-3	1.434
Afleiður*	26	0	-1	0	25
Önnur fjárfesting	1.172	21	1	-20	1.175
Hrein staða þjóðarbúsins	986	-11	148	36	1.158
% af VLF	24,5%	-0,3%	3,7%	0,9%	28,8%

*Aðrar breytingar eru taldar undir gengis- og verðbreytingum fyrir afleiður.

Endurskoðun hagtalna

Hagtölur hafa verið endurskoðaðar frá fyrsta ársfjórðungi 2019 (tafla 3). Um reglulega endurskoðun samkvæmt endurskoðunaráætlun er að ræða⁴. Mest áhrif hafa nýjar tölur úr árlegu úrtaki Seðlabankans í beinni fjárfestingu. Einnig eru teknar inn endurskoðaðar tölur um vöru- og þjónustuviðskipti sem Hagstofa Íslands birti í

³ Neikvæð afkoma innlendra fyrirtækja í erlendri eigu mælist sem tekjur í viðskiptajöfnuði.

⁴ Sjá [lýsigögn greiðslujafnaðar](#), bls. 16.

síðasta mánuði. Áhrifa endurskoðunarinnar gætir helst árin 2021 og 2022 en mun minna árin 2020 og 2019. Aukinn halli á viðskiptajöfnuði frá síðustu birtingu skýrist meðal annars af auknum gjöldum sem falla undir endurfjárfestingu í beinni fjárfestingu um sem nemur 19,5 ma.kr. árið 2021 og 26,4 ma.kr. árið 2022. Það skýrist af bættri rekstrarafkomu innlendra fyrirtækja í erlendri eigu sem og tekjufærslu móðurfélaga samkvæmt hlutdeildaraðferð. Á móti vegur að endurskoðun vöru- og þjónustuviðskipta fyrir árið 2022 leiðir til hærri tekna sem nemur 12,2 ma.kr. Lakari erlend staða þjóðarbúsins fyrir sömu ár má einnig rekja til beinnar fjárfestingar.

Tafla 3. Endurskoðun hagtalna (ma.kr.)

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Viðskiptajöfnuður (nýjar tölur)	198	26	-97	-76
Viðskiptajöfnuður (fyrrri tölur)	196	25	-78	-61
Mismunur	2	1	-19	-14
Erlend staða þjóðarbúsins (nýjar tölur)	606	1.003	1.264	942
Erlend staða þjóðarbúsins (fyrrri tölur)	606	1.005	1.277	972
Mismunur	0	-3	-13	-30